Oświadczenie złożone
przez senatora Stanisława Pawlaka
na 36. posiedzeniu Senatu
w dniu 11 czerwca 2025 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Izabeli Leszczyny

W imieniu obywateli, pacjentów, a także pracowników ochrony zdrowia składam niniejsze oświadczenie w związku z niepokojącą sytuacją finansową Narodowego Funduszu Zdrowia oraz brakiem zatwierdzonego planu finansowego NFZ na rok 2025. Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, że plan finansowy funduszu na bieżący rok nie został zatwierdzony przez Ministerstwo Finansów. Jednocześnie projekt zakłada rekordowe wpływy ze składek zdrowotnych, na poziomie ponad 173 miliardów zł, oraz wydatki przekraczające 183 miliardy zł. Mimo to ze względu na pogłębiający się deficyt niezbędne jest zwiększenie wsparcia ze strony budżetu państwa. W tym kontekście należy podkreślić, że rosnące potrzeby zdrowotne społeczeństwa oraz kosztowne nadwykonania w szpitalach nie mogą być lekceważone, a zajęcie się tymi problemami nie może być odwlekane w czasie.

Chciałbym również zwrócić uwagę na rozliczenia nadwykonań za rok 2024, które miały miejsce dopiero na przełomie marca i kwietnia bieżącego roku. Choć Narodowy Fundusz Zdrowia zapewnia, że dokonał wypłat za świadczenia nielimitowane oraz leki, a obecnie rozliczane są świadczenia limitowane, to wielu świadczeniodawców, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach, wciąż zgłasza trudności finansowe wynikające z opóźnień i niepewności co do przyszłego finansowania. Ochrona zdrowia to nie przywilej, to konstytucyjne prawo każdego obywatela. Dlatego też obowiązkiem państwa jest zapewnienie stabilnego, przewidywalnego i odpowiedzialnego finansowania tego systemu.

Szczególnie dramatyczna sytuacja dotyczy szpitali w województwie kujawsko-pomorskim. Zgłaszają one poważne problemy związane z brakiem płatności za nadwykonania za rok 2024, co przekłada się na coraz gorszą kondycję finansową tych placówek. Przykładem jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku, jeden z filarów opieki zdrowotnej w regionie, który wciąż czeka na pełne rozliczenie świadczeń wykonanych ponad zakontraktowany limit, zwłaszcza w zakresie interny, chirurgii, ginekologii i opieki całodobowej. Szpital ten mierzy się obecnie z problemami dotyczącymi płynności finansowej, wypłat wynagrodzeń, opóźnień w dostawach leków i materiałów medycznych oraz ograniczeń w funkcjonowaniu usług diagnostycznych. Pacjenci coraz częściej zgłaszają trudności z dostępem do specjalistów, a personel medyczny pracuje w warunkach niepewności i obciążenia psychicznego. Podobna sytuacja występuje także w szpitalach powiatowych, którym bez realnego wsparcia finansowego grozi ograniczenie dostępności świadczeń zdrowotnych i pogorszenie ich jakości.

W tej sytuacji szczególna troska należy się pacjentom. To oni ponoszą największe konsekwencje braku systemowych rozwiązań. Każdy dzień zwłoki w wydawaniu decyzji administracyjnych może oznaczać opóźnioną diagnostykę, odsunięte leczenie, a nawet zagrożenie życia.

W związku z tym apeluję do rządu o pilne zatwierdzenie planu finansowego NFZ na rok 2025, a także opracowanie i wdrożenie przejrzystego i przewidywalnego modelu finansowania funduszu, opartego zarówno na składkach zdrowotnych, jak i na odpowiednio zaplanowanej dotacji budżetowej. System ochrony zdrowia nie może być przedmiotem doraźnych decyzji ani politycznych rozgrywek. To sprawa najwyższej wagi, dotycząca zdrowia i życia milionów Polek i Polaków.

W trosce o pacjentów i w imię odpowiedzialności za przyszłość publicznej opieki zdrowotnej zwracam się do pani minister z prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Dlaczego plan finansowy NFZ na 2025 r. nie został dotychczas zatwierdzony przez Ministerstwo Finansów? Czy Ministerstwo Zdrowia podejmuje działania mające na celu jego pilne zatwierdzenie?

2. Jakie konsekwencje dla pacjentów i świadczeniodawców wynikają z braku zatwierdzonego planu finansowego? Czy istnieje plan awaryjny, który ograniczyłby negatywne skutki tej sytuacji?

3. Jaka jest struktura dochodów finansowych Funduszu Zdrowia, tj. proporcja wpływów ze składek i dotacji państwa?

4. W jaki sposób i kiedy będą rozliczane nadwykonania za rok 2024, zwłaszcza w zakresie świadczeń limitowanych? Czy wszystkie należności zostały wypłacone terminowo i w pełnej kwocie? Ile wynosi zapotrzebowanie na środki finansowe z tego tytułu i kiedy środki te będą przekazane poszczególnym szpitalom?

5. Czy ministerstwo planuje wprowadzenie stałych mechanizmów rozliczania nadwykonań, które zapewnią większą przewidywalność finansową placówkom medycznym?

6. Jakie jest przewidywane zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne w 2025 r. i w jaki sposób zostało ono uwzględnione w projekcie planu finansowego NFZ?

7. Jakie działania podejmuje Ministerstwo Zdrowia w celu zabezpieczenia długoterminowej stabilności finansowej NFZ? Czy przewidywane są zmiany w strukturze finansowania funduszu, np. zwiększenie udziału dotacji z budżetu państwa?

8. Czy planowane są dodatkowe środki na inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia i cyfryzację systemu?

9. Czy w 2025 r. przewiduje się poszerzenie koszyka świadczeń gwarantowanych?

10. Jak Ministerstwo Zdrowia ocenia skuteczność funkcjonującego systemu finansowania jednostek służby zdrowia?

11. Kiedy rządowy projekt ustawy reformującej szpitale trafi do marszałka Sejmu i jakie są jego główne założenia, szczególnie w zakresie finansowania?

Z pełną odpowiedzialnością za dobro pacjentów i personelu medycznego apeluję o transparentność, terminowość i determinację w działaniu. Każdy obywatel ma prawo do rzetelnej informacji i gwarancji, że jego dostęp do świadczeń zdrowotnych nie będzie ograniczony przez administracyjny chaos czy zaniedbania systemowe.

Stanisław Pawlak